

Vantaan Kårbölen Husbackan arkeologiset koetutkimukset 6.8.-10.8.2012

Andreas Koivisto & Riikka Väisänen

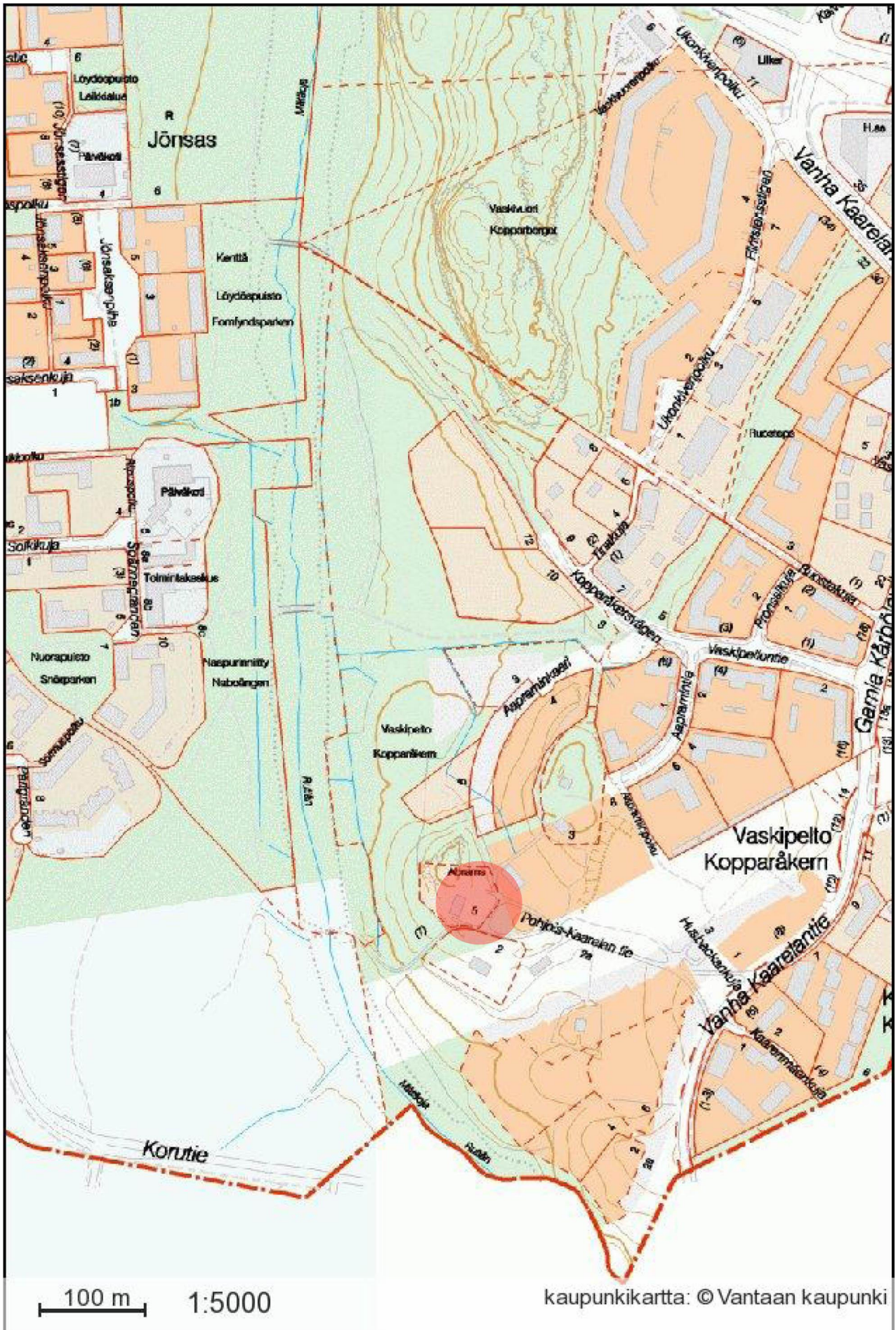

VANTAAN
KAUPUNGINMUSEO
VANDA STADSMUSEUM
VANTAA CITY MUSEUM

Arkisto- ja rekisteritiedot

<i>Kohteen nimi:</i>	Vantaa Kårböle Husbacka
<i>Kylä:</i>	Kårböle/Kaarela
<i>Kaupunginosa:</i>	Kaivoksela
<i>Kunta:</i>	Vantaa
<i>Kohteen laji:</i>	Tonttimaa
<i>Ajoitus:</i>	Keskiaika, historiallinen aika
<i>Muinaisjäännösrekisterin tunnus:</i>	1000001706
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	Tutkimusalueen keskipiste (ETRS-TM35FIN) Pkoo=6681770 ja Ikoo=381859
<i>Tutkimuslupa:</i>	Diariointinumero 043/302/2012, pvm. 18.7.2012
<i>Tutkimuksen laatu:</i>	Koetutkimus
<i>Tutkimuslaitos:</i>	Vantaan kaupunginmuseo
<i>Maanomistaja:</i>	Skanska Talonrakennus Oy/NCC Rakennus Oy
<i>Kaivauksenjohtaja:</i>	FM Andreas Koivisto
<i>Apulaistutkija:</i>	FM Riikka Väisänen
<i>Kenttätyöaika:</i>	6.8.–10.8.2012
<i>Tutkitun alueen laajuus:</i>	100,60 m ²
<i>Rahoittaja:</i>	Vantaan kaupunki
<i>Kustannusarvio:</i>	9764 €
<i>Digitaaliset kuvatallenteet:</i>	VKM kuva-arkisto D 1064:1-57
<i>Löydöt:</i>	KM 39164:1-33 (Diar. 15.8.2012)
<i>Tutkimushistoria:</i>	Haggrén, Georg & Perttola, Wesa 2007: Helsinki, Kårböle (Kaarela) Gammelbyn kylätontti. Inventointikertomus. Helsingin yliopisto. Museoviraston arkisto. Suhonen, V.-P. 2006: Vantaan keskiaikaisten kylätonttien inventointi vuonna 2005. Museoviraston arkisto. Suhonen, V.-P. & Heinonen, Janne 2011: Helsingin keskiaikaiset ja uuden ajan alun kyläpaikat 2011. Inventointiraportti. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut. Museoviraston arkisto.
<i>Alkuperäinen raportti:</i>	Museoviraston arkisto
<i>Kopiot (2 Kpl):</i>	Vantaan kaupunginmuseo, Vantaan kaupungin maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala.

Karttaote

Tiivistelmä

Vantaan kaupunginmuseo suoritti Vantaan kaupungin maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilauksesta arkeologiset koekaivaukset Vantaan Kårbölen Abramsin ja Husbackan keskiaikaisilla tonttimailla. Kaivausten aikana tutkimusalueelle avattiin koneellisesti kolme koeojaa, jotka sijaitsivat alueelle suunniteltujen vesijohtolinjojen kohdalla.

Koekaivausten perusteella potentiaalisimmaksi muinaisjäännösalueeksi osoittautui Abramsin ja Husbackan tonttien väliin jäävä alue. Abramsin tontti on kokonaisuudessaan merkitty muinaisjäännösalueeksi, mutta Abramsin eteläpuolella sijaitseva Husbackan vanha tonttimaa ei ole saanut muinaisjäännösmerkintää. Tutkimusten perusteella olisi perusteltua merkitä myös Husbackan alue muinaisjäännösalueeksi.

Tulevien vesijohtolinjojen alue saatiin koekaivausten aikana tutkittua kokonaan. Kaivausten perusteella ei ole esteitä vesijohtojen vetämiselle.

SISÄLLYS

Arkisto- ja rekisteritiedot	1
Karttaote	2
Tiivistelmä	3
1. Johdanto	5
2. Ympäristö	6
3. Historiallinen tausta	8
4. Tutkimukset	10
5. Koekaivaus	12
6. Tulokset	21
Lähteet ja kirjallisuus	22

Liitteet

Liite 1:	Digikuvaluettelo
Liite 2:	Löytöluettelo
Liite 3:	Luuluettelo
Liite 4:	Poistetut löydöt
Liite 5:	Kartat

1. Johdanto

Vantaan kaupunginmuseo suoritti Vantaan kaupungin maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilauksesta arkeologiset koekaivaukset Vantaan Kårbölen Abramsin ja Husbackan keskiaikaisilla tonttimaillo. Koekaivaukset liittyivät Vantaan Kaivoksen 3B kaava-alueen suunnitteluun, sillä asemakaavan toteuttamiseen liittyvissä suunnitelmissa Husbackan mäen reunoille oli suunniteltu vesihuoltolinjoja. Museovirasto oli lausunnossaan (diarinumero 159/303/2012) edellyttänyt alueella arkeologisia lisäselvityksiä. Koekaivausten tarkoituksena oli tutkia vesihuoltolinjoja varten varattu alue ja mikäli mahdollista, tarkentaa muinaisjäännöksen rajoja.

Tutkimukset suoritettiin 6.8.–10.8.2012 välisenä aikana. Kenttätöiden johtajana toimi Andreas Koivisto ja apulaistutkijana Riikka Väisänen. Kaivausten kustannuksista (9764 €) vastasi Vantaan maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala.

Vantaalla perjantaina 28. syyskuuta 2012

Andreas Koivisto

2. Ympäristö

Arkeologiset koekaivaukset suoritettiin Vantaan Kårbölen Abramsin ja Husbackan vanhojen tonttimaiden alueilla. Tontit sijaitsevat Vantaan lounaisosassa Kaivokselan kaupunginosassa. Abrams ja Husbacka olivat pohjoisimmat vanhan Kårbölen (suom. Kaarela) kylän tiloista. Loput kylän tiloista sijaitsevat Helsingin puolella, koska nykyisin Kårbölen kylän maat sijaitsevat puoliksi Helsingin ja puoliksi Vantaan puolella. Nykyisin Hämeenlinnan väylä kulkee reilun puolen kilometrin päässä kylän itäpuolella. Noin sata metriä Abramsin ja Husbackan tilojen länsipuolella virtaa Mätäjoki.

Abramsin ja Husbackan tonttimaat sijaitsevat hyvin lähekkäin. Vanhimmissa aluetta kuvaavissa kartoissa tonttimaat ovat merkitty yhteisesti nimellä Husbacka. Tämän takia kohde on arkeologisen inventoinnin yhteydessä myös nimetty Husbackaksi, vaikka kohteeseen kuuluu myös Abramsin tila. Nykyisin Abramsin ja Husbackan tonttimaat erottaa toisistaan niiden välissä kulkeva vanha tie (nykyinen Pohjois-Kaarelan tie), joka jatkuu Abramsin tilan jälkeen kävelytienä länteen Mätäojan yli Myyrmäen suuntaan.

Kuva 1. Abramsin nykyinen päärakennus kuvattuna Mätäojan suunnasta.

Abramsin tontti sijaitsee kallioisella kumpareella ja sitä ympäröi etelässä syreeniaita, joka muuttuu tontin itälaidalla kuusiainaksi. Abramsin nykyinen päärakennus sijaitsee kumpareen etelärinteellä ja sen pohjoispuolella on kallio. Abramsin pihapiiri koostuu

nykyisellään hyvin hoidetusta nurmikkoalueesta. Pihapiirissä on myös muutamia ulkorakennuksia, kuten maakellari, huvimaja ja autotalli.

Husbackan tontti sijaitsee Abramsin tontin eteläpuolella, kyläkumpareen alaosassa. Tällä hetkellä tontilla on 1960-luvulla rakennettu punatiilinen omakotitalo, joka on Vantaan kaupungin omistuksessa. Myös Husbackan pihapiiri on hyvin hoidettua nurmikkoaluetta. Nykyisen Husbackan päärakennuksen pohjoispuolella, miltei kiinni tiessä, sijaitsee Husbackan edellisen, 1960-luvulla puretun päärakennuksen kivijalka.

3. Historiallinen tausta

Kårböle mainitaan asiakirjoissa ensimmäisen kerran vuonna 1417 (FMU 1492). Vuoden 1543 maakirjan (KA 2936, Es 704) mukaan Kårbölessä asui kahdeksan talonpoikaa (Suhonen 2006). Kårböle näyttää olevan yhdistetty useasta eri kylästä, sillä vuoden 1540 Porvoon läänin maakirjoissa Talibyn ja Konalabyn välissä oli kolme kylää: Rökisby, Nyby ja Kårböle. Näistä Nyby käsitti luultavasti Abramsin ja Husbackan tonttimaat. Rökisby ja Nyby yhdistettiin 1550 luvulla Kårböleen. (Suhonen 2008: 33.)

Vanhimmat Kårböleä kuvaavat kartat ovat vuosilta 1695 ja 1699. Näihin karttoihin kylään on merkitty viisi tilaa, jotka ovat jakautuneet kolmelle tonttimaalle; ”Husbacka”, ”Gammelby” ja ”Gården”. Karttaan merkitty Husbackan tontti käsitti sekä Abramsin että Husbackan tilat. Gården on puustelli, josta myöhemmin tuli Malminkartano. Lisäksi kylään on kuulunut autioitunut tonttimaa, joka ei näy vanhoissa kartoissa. Autioitunut tonttimaa löytyi Helsingin yliopiston inventoinnin yhteydessä vuonna 2007. (Haggrén & Perttola 2007; Suhonen & Heinonen 2011:98.) Tonttimaista Husbacka sijaitsee nykyään Vantaan alueella kun taas Gammelbyn ja Malminkartanon tonttimaat ovat Helsingin puolella.

Kuva 2. Abramsin ja Husbackan tontit Samuel Broteruksen vuoden 1699 kartalla. Tontit ovat merkitty yhteisnimityksellä Husbacka.

Vanhojen verokirjojen mainitseman Nybyn kylän tonttimaalla sijaitsevat Husbackan ja Abramsin tilat. Nimi Nyby viittaa siihen, että paikalle olisi muuttanut asukkaita vanhalta

kylänpaikalta, eli Gammelbysta. Käsitystä vahvistaa se seikka, että kahdella Nybyn asukkaalla oli vielä vuonna 1543 vero-osuudet silloisessa Kårbölen kylässä. Mäki, jolla Husbacka ja Abrams sijaitsevat, on vanha rajapaikka ”Huusbackabärgh” (1640). Mäellä olisi mahdollisesti ennen Nybyn perustamista ollut rakennus (ruotsin *hus*), mistä nimi Husbacka olisi peräisin. (Kepsu 2005:107.)

Abrams-nimi pohjautuu omistajan Herr Abrahamin (1626–1631) nimeen, joka asui tilalla 1600-luvun alkupuoliskolla. Tämä Abraham on mahdollisesti Abraham Henrici, joka toimi Helsingin kaupungin kappalaisena vuosina 1613–1626. (Kepsu 2005: 107.) Abramsin tilaan kuului vielä 1900-luvulla laajat maaomaisuudet. Entisille Abramsin maille on esimerkiksi rakennettu iso osa nykyisestä Myyrmäestä, ja mm. Myyrmäen alle jääneet Jönsaksen ja Gildersin tilojen maat olivat ennen kuuluneet Abramsille. Abramsin tila on ollut nykyisinkin tilalla asuvan suvun hallussa viimeistään 1600-luvun lopulta lähtien. (suullinen tiedonanto Olof Skogberg 8.8.2012.)

4. Tutkimukset

Vantaan Kårbölen Husbackan arkeologisten koekaivausten tavoitteena oli tutkia muinaisjäännökseksi määritellyn kylätontin reunalla oleva alue, joka oli varattu tulevia vesihuoltolinjoja varten. Lisäksi tarkoituksena oli mahdollisuuksien mukaan tarkentaa muinaisjäännöksen rajoja. Tutkimukset olivat osa Vantaan kaupungin Kaivoksela 3B kaava-alueen Vaskipellonpuiston suunnitelmien toteuttamista.

Tutkimuskysymysten selvittämiseksi avattiin tutkimusalueelle kolme pitkää koejää Abramsin tontin etelä- ja itärajaa myötäillen. Koejää avattiin koneellisesti ja ne sijoituivat vesihuoltolinjoille varatulle alueelle. Ainoastaan Abramsin tilalle johtavien tieliittymien kohdat jätettiin tutkimatta. Liittymät jakoivat koejää kolmeen osaan. Läntisimmästä osasta tuli koejää 1, keskimmäisestä osasta koejää 2 ja itäisimmästä osasta koejää 3.

Kuva 3. Riikka Väisänen dokumentoi profiilia kaivinkoneen odottaessa vieressä.

Koekuopat avattiin kaivinkoneen avulla, jonka kauha oli noin 170 cm leveä. Kaivinkoneen työskentelyä valvoi koko ajan arkeologi ja työ keskeytettiin heti kun maassa havaittiin mahdollisia vanhoihin kulttuurikerroksiin viittaavia ilmiöitä. Potentiaalisimpien vanhojen maakerrosten osalta maa poistettiin

yksikkökaivausmenetelmällä. Koeajat dokumentoitiin valokuvin, kirjallisesti kuvailemalla sekä mittapiirustuksin.

Korkeus siirrettiin tutkimusalueelle Vantaan kaupungin korkeuskiintopisteestä n:o 1792 ($x=82996.548$, $y=48144.255$ ja $z=26.206$), joka toimi samalla tasokiintopisteenä n:o 11203. Korkeus on ilmoitettu N43 korkeusjärjestelmässä. Tutkimuksilla oli käytössä Vantaan kaupungin Geodimeter 600 sarjan takymetri, jonka avulla koeojien sijainnit mitattiin paikoilleen. Takymetrin asemoinnissa käytettiin hyväksi Vantaan kaupungin tasokiintopistettä n:o 15714 ($x=83031.453$, $y=48060.158$) sekä yllämainittua tasokiintopistettä n:o 11203. Tasokiintopisteiden koordinaatit ovat ilmoitettu Vantaan kaupungin käyttämässä VVJ koordinaattijärjestelmässä. Takymetrimittaukset purettiin 3DWin-ohjelmalla ja käsiteltiin Vantaan kaupungin käyttämässä Microstation V8-ohjelmassa. Jälkityövaiheessa koeajat liitettiin Vantaan kaupungin digitaaliseen karttaan. Kenttätyövaiheessa tonttia kiertänyt tiivis kuusialta hieman vaikeutti mittaamista. Koska koeajat sijaitsivat aivan aidan vieressä, mittausta tai vaaitusta ei voitu aina tehdä optimaalisesta kohdasta.

Tutkimusten aikana talteen otetut löydöt talletettiin Kansallismuseon arkeologisiin kokoelmiin numerolla KM 39164:1-33. Tutkimusten aikana otetut digitaaliset kuvatallenteet talletettiin Vantaan kaupunginmuseon kuva-arkiston Doris tietokantaan numeroilla D 1064:1-57.

5. Koekaivaus

Vantaan Kärbölen Husbackan tonttimaan etelä- ja itälaidalle avattiin kolme koejaa. Koeajat avattiin kaivinkoneen avulla, jonka kauha oli noin 170 cm leveä. Koneella kaivaminen keskeytettiin, mikäli koejissa havaittiin viitteitä vanhoista kulttuurikerroksista tai rakenteista. Konekaivuun jälkeen koeajat putsattiin lapioin ja lastoin. Koejassa 1 kaivettiin muutama havaittu vanhempi ilmiö tarkemmin lastalla ja yksikkökaivausmenetelmää soveltaen. Maakerroksia ei seulottu. Koeojien sijainnit ovat merkitty yleiskarttaan liitteeseen 1.

Koeoja 1

Koeoja 1 avattiin Abramsin päärakennuksen etelä- ja kaakkoispuolelle, aivan syreeni- ja kuusiaidan ulkopuolelle, kaartuvaa tontin reunaa seuraten. Kaarevan muotoinen oja oli yhteensä noin 19 metriä pitkä ja sijaitsi Abramsin ja Husbackan vanhojen tonttien välimaastossa. Ojan itä-länsisuuntainen osuus osui käytännössä kokonaan hiekkatielle, kun taas lähes etelä-pohjoissuuntainen osuus kaivettiin kuusiaitaa kiertäneen kapean nurmikkoalueen kohdalle, osuen vain pieneltä osalta tien kohdalle.

Kuva 4. Koeojan 1 itä-länsisuuntainen osuus Abramsin tontin eteläreunassa. Koeoja sijaitsi keskellä kulkuväylää.

Koeojan lähes itä-länsisuuntaisen osuuden 0–10 metrin maakerrokset lähtien koeojan 1 länsiosasta:

Päällimmäisenä oli noin 5–15 cm paksu pintamultakerros, jonka alla oli noin 30 cm paksu kellertävä, irtonainen hieno hiekka. Tässä kerroksessa oli paljon punaisia rautasaostumia. 2 ja 3,80 metrin välisellä matkalla hienon hiekan alla oli ohut, noin 5 cm paksu kerros tummanruskeaa karkeampaa hiekkaa. Pohjalla oli vaaleanharmaa tiivis siltti, jonka paksuus profiilissa oli 5–10 cm, mutta se jatkui syvemmälle.

Noin 6,20 m jälkeen irtonaisen hiekan alla oli noin 10 cm paksu kerros harmaata savea. Samalla irtonaisen hiekan kerros muuttui koeojan mutkaa kohti mentäessä punertavammaksi. Noin 7–8 metrin kohdalla oli kaksi suurta kiveä kiinni pohjasiltissä sekä sen päällä olleessa harmaassa savessa. Kivien välissä ja niiden jälkeen, aina 10 metriin asti, pintamullan alla oli miltei heti tiiviimpi, silttisempi kerros. Kerrosten välissä oli vain ohut, noin 10 cm paksu kerros irtonaista hiekkaa.

Koeojan 1 ensimmäisen osuuden profiilin ja pohjan pinnat unohtuivat mitata, sillä oja oli kiire saada täytettyä sen sijaitessa keskellä kulkuväylää. Profiilit olivat kuitenkin enintään noin 50–60 cm paksuja.

Pohjois-eteläsuuntainen noin 10–19 metrin osuus koeojasta 1:

Kuva 5. Koeojasta 1 löytyneet nokiläikät 1-4.

Koeojan 1 10–19 metrin välisellä alueella pintamullan ja ohuen irtonaisen hiekan alta esille tuli harmaa savensekainen karkea hiekka, jossa alkoi erottua nokisia alueita sekä tahnamaiseksi palanutta tiiltä. Karkea hiekkakerros oli suurimmaksi osaksi noin 5–10 cm paksu kerros, mutta aivan koeojan pohjoispäädystä se oli paksuimmillaan lähes 20 cm. Karkean hiekan alta esille tuli keltainen siltti, jossa oli havaittavissa neljä hiilistä aluetta, joista kaksi paljastui myöhemmin kuopiksi. Näille nokiläikille annettiin numerot 1–4 (kts. kartta 2), joista kaksi kuopiksi paljastunutta saivat myöhemmin myös kuoppameron. Niinpä Nokiläikkä 1 sai lisäksi nimen Kuoppa 1 ja Nokiläikkä 4 nimen Kuoppa 2. Kuoppien ja nokiläikkien tarkemmat sijaintitiedot käyvät ilmi raportin liitteenä olevista mittapiirustuksista. Savensekainen karkea hiekka kaivettiin alueen eteläosassa, hiilialueiden päältä, käsin ja koeojan pohjoisosassa kaivinkoneella. Tästä kerroksesta oli löytöinä mm. pullolasia, ikkunalasia, punasaviastioiden paloja sekä seltteripullon pala.

Nokiläikät 2 ja 3:

Nokiläikkä 3 koostui pienestä nokisesta alueesta, jossa oli hiilen- ja savensekaista silttiä. Alueen reunoilla oli paikoitellen harmaaksi palanutta silttiä. Harmaa siltti oli myös nokikerroksen alla. Kerroksen seassa oli muutamia paloja tiilimurskaa. Kerroksesta ei tiilenpalojen lisäksi tullut muita löytöjä.

Nokiläikkä 2 oli hyvin samankaltainen kuin nokiläikkä 3. Se oli kooltaan pienempi ja siinä oli ohuempi kerros noen- ja savensekaista silttiä sekä harmaaksi palanutta silttiä. Myöskään nokiläikästä 2 ei tullut esinelöytöjä.

Kuoppa 1

Kuopan 1 pinnalla oli heti nähtävissä hiiltä ja jonkinlaiseksi tahnaksi palanutta tiiltä. Kuopan yläosa oli täytetty tiilimurskalla ja pienillä kivillä, sekä aivan tahnamaiseksi palaneella tiilellä. Näiden alla oli hiilikerros, joka erottui kuopan reunojen kohdalla korkeammalla. Kuopan reunoilla hiilikerros oli esillä jo heti savensekaisen karkean hiekan poiston jälkeen. Hiilikerroksessa oli myös havaittavissa yksi hiiltynyt puu (vrt. kartta 2). Kivet, tiilimurska ja niiden alla ollut hiilikerros keskittyivät aivan koeojan länsiprofiilin viereen. Tämän nokisen alueen koko oli noin 90 x 80 cm. Ulkoreunalla kiersi tummanruskea savensekaisen siltin kerros, joka jatkui myös nokikerroksen alle. Kivi- ja tiilimurskakerroksen löytöinä oli paljon palanutta luuta, vähän palamatonta luuta, ikkunalasia sekä rautaesine.

Kuoppa 1 oli täytetty savensekaisella siltillä, joka oli keskikohdan syvimmällä kohdalla 40–50 cm paksu. Yllä mainitut hiiltä ja tiiltä sisältäneet kerrokset olivat siis tämän siltin päällä vain kuopan keskiosassa. Tästä yksiköstä tulivat pääasiallisesti kaikki kuopan 1 löydöt, muun muassa lasihelmiä, rautaesineitä, majolika- ja punasavikeramiikka. Kuopan alaosassa, savensekaisen siltin alla, oli säilynyt kaksi puulankkua. Puiden koot olivat 46 x 14 x 2 cm ja 52 x 11 x 2 cm ja ne olivat koillis-lounais-suuntaisia. Puiden alla jatkui koko kuopan täytteenä ollut savensekainen siltti, mutta siihen oli sekoittunut kuopan ympärillä olevaa keltaista silttiä.

Kuva 6. Kuopasta 1 löytyneitä metalliesineitä ennen konservointia.

Kuva 7. Kuopasta 1 löytyneet lasihelmet sekä majolikasirpale ja lasipikarin jalan kappale.

Kuopan reuna ei ollut selvärajainen ympäröivän keltaisen siltin kanssa, vaan kuopan täytteenä olleen tummanruskean savensekaisen siltin päälle oli valunut keltaista silttiä, joka sekään ei ollut aivan puhdasta, vaan paikoitellen likaisen läikikästä. Kuopan reunoilla oli siis noin 10–15 cm paksu kerros keltaista silttiä savensekaisen siltin päällä. Vain aivan kuopan pohjalla keltainen siltti ei tullut tumman kerroksen päälle ollenkaan. Puiden alla savensekaisen siltin pohja oli ”multamaisempaa”: siinä oli seassa paljon pientä juurta ja maa oli vähemmän savista. Kuopan reunat ulottuivat lopulta yhtä laajalle kuin tumma savensekainen siltti oli dokumentoitu ylimmässä tasossa. Kuopan reunat olivat siis hyvin jyrkkäseinäiset. Kuopan pohjalla savensekaisen siltin alla oli kova vaaleanharmaa siltti, jossa oli paljon rautasaostumia. Tämä kerros tulkittiin pohjamaaksi.

Kuopan tulkinta jäi epävarmaksi. Selvää kuitenkin oli, että kuopassa oli pidetty kovaa tulta. Siitä löytyi myös paljon palanutta luuta. Kyseessä saattaisi siis olla jonkinlainen uunin- tai tulisijan pohja. Mitään selkeitä uuniin viittaavia rakenteita ei kuitenkaan löytynyt. Ajoitus jäi myös epävarmaksi. Kuoppaan liittyvistä kerroksista löytyi kuitenkin majolikkaa ja samankaltaisia lasihelmiä kuin Mårtensbyn Lillaksen kylätontin kaivauksilta 1600–1700-lukujen kerroksista (vrt. Koivisto et al. 2012). Näiden perusteella voisi ajatella myös kuopan 1 ajoittuvan 1600–1700-luvuille.

Kuva 8. Koeojasta 1 löytyneet kuopat 1 (vasemmalla) ja 2 (oikealla).

Kuoppa 2

Kuopan pinta oli nokinen. Nokisen pinnan alla oli tummanruskea saven- ja siltinsekainen hiekka, joka rajautui hyvin selvärajaisesti ympäröivän keltaisen siltin kanssa, ja joka alkoi mennä kuopalle. Pitkänomainen kuoppa oli koillis-lounais-suuntainen ja 165 cm pitkä. Kuoppa oli vähintään 25 cm leveä, mutta se jatkui koeojan länsiprofiiliin, joten kuopan lopullisesta muodosta ei voida olla varmoja. Koeojassa paljastunut muoto oli lähes suorakaiteenmuotoinen, tosin molemmat päädyt olivat pyöreähköt. Eteläpäädyssä oli pienehköjä, palaneita kiviä ja kuopan täytössä oli paikoitellen puusilppua. Aivan kuopan pohjalla oli orgaanisempaa ja tahmeampaa maata kuin kuopan yläosassa. Kyseessä saattoi olla pitkälle maatunutta puuta. Puusilpun lisäksi kuopan täytössä oli myös muutamia tiilenpaloja ja hiiltä, mutta varsinaisia esinelöytöjä ei ollut ollenkaan. Kuopan muoto ja täyttö olivat hyvin hautamaisia, mutta koko ja suunta taas eivät. Sekä kuopan funktio että ajoitus jäivät siis epäselviksi.

Koeoja 2

Koeoja 2 avattiin Abramsin päärakennuksen kaakkoispuolelle aivan kuusiaidan rajaaman piha-alueen ulkopuolelle, tilalle johtavien sisääntuloteiden väliin. Koeoja oli lounais-koillissuuntainen. Koeojan länsireuna osui kuusiaidan alle ja sen edustalla olevalle nurmikkoalueelle. Ojan itäreuna puolestaan osui tontin vieressä kulkeneen tien alueelle. Koeoja oli noin 20 m pitkä ja banaanimuotoinen.

Koeojasta 2 ei löytynyt merkittäviä kulttuurikerroksia. Sieltä löytyi kuitenkin esineiden perusteella 1800–1900-luvuille ajoittuva purkukerros sekä tiiviitä hiekkakerroksia, jotka todennäköisesti liittyvät samalla kohdalla olevan tien rakentamiseen ja korjaamiseen. Koeoja oli syvimmillään noin 1 m syvä.

Koeojan 0–8 metriä, lähtien ojan lounaispäästä:

Päällimmäisenä kerroksena ojan pihanpuoleisella alueella oli pintamulta, jonka paksuus oli noin 15–20 cm. Pintamullan alla oli noin 10–15 cm paksu kerros likaisenkeltaista hienoa hiekkaa. 0-4 m välillä hiekan alla oli noin 5 cm paksu kerros tummanharmaata irtonaista hiesua. Tummanharmaan hiesun alla oli noin 10–20 cm paksu kerros tiivistä vaaleanruskeaa karkeaa hiekkaa. Noin 2 metrin kohdalla ojassa tummanharmaan hiesun alla oli vaaleanharmaata silttiä, joka jatkui noin 8 metrin kohdalle asti. Tummanharmaa hiesu oli 4 metrin jälkeen suoraan likaisen hiekan alla. Hiesun alla oli suurimmaksi osaksi samaa tiivistä hiekkaa kuin tummanharmaan hiesun alla. 4 metrin kohdalla hiesun ja tiiviin hiekan välissä oli kuitenkin linssi, joka koostui tummanruskeasta hienosta hiekasta. Tiiviin hiekan alta paljastui noin 5-10 cm paksu kerros likaista ja tiivistä vaaleanruskeaa hiesua. Hiesun alla oli noin 10–15 cm paksu kerros savea, joka sijaitsi vaaleanharmaan siltin päällä. Savi ja siltti näyttivät puhtailta luonnollisilta kerroksilta.

Kuva 9. Koeojan 2 eteläpäätty.

Koeojan 8–17 metriä:

8 metrin kohdalla koeojan länsiprofilissa tapahtui muutos edelliseen 8 metriin nähden. Pintamullan paksuus oli edelleen noin 15–20 cm, mutta nyt pintamullan alta alkoi heti 5–50 cm paksu kerros hienoa keltaista hiekkaa. Hiekkakerros paksuni pohjoiseen mentäessä ja oli paksuimmillaan noin 15 metrin kohdalla. Hiekkakerros oli suoraan suurista kivistä (noin 30–50 cm halkaisijoiltaan) ja tiilistä koostuvan purkukerroksen päällä. Kivet ja tiilet olivat tiiviissä tummanharmaassa ruosteläikkäässä hiekkansekaisessa hiesussa. Purkukerros oli runsaslöytöinen ja koostui 1800–1900-luvun materialista. Osa löydöistä oli hyvin uusia ja ajoittuivat 1900-luvun puoliväliin. Lähistöllä sijainnut Husbackan vanha päärakennus oli purettu 1960-luvun puolivälissä, joten ainakin ajoituksensa puolesta materiaali voisi olla peräisin sieltä. Purkukerroksen alla oli hienoa tummankeltaista hiekkaa, joka vaihettui harmaaksi siltiksi. 13 metrin ja 16 metrin kohdalla profilissa oli myös hyvin kookkaita kiviä (noin 1 m halkaisijoiltaan). Harmaa siltti oli mitä luultavimmin alueen luontainen pohjamaa.

Koejan 17–20 metriä:

Pintaturpeen paksuus oli noin 15–20 cm. Sen alla oli samaa keltaista hienoa hiekkaa kuin 8–17 metrin välisellä alueella. Hienon keltaisen hiekan alla oli tummanpunertavaa hienoa hiekkaa, jossa oli tummanharmaita nokiläikkiä. Tumman punertavassa hiekassa ei ollut löytöjä. Sen sijaan nokiläikistä löytyi tiilen paloja ja teollisia nautoja, joten ainakin nokiläikät vaikuttaisivat olevan 1900-luvulta. Tummanpunertava hiekka vaihtui noin 10–15 cm jälkeen keltaiseksi hiekaksi, ja heti perään puhtaaksi harmaaksi siltiksi, joka oli puhdas pohjamaa.

Koeja 3

Lähes pohjois-eteläsuuntainen koeja 3 sijaitsi Abramsin päärakennuksen koillispuolella. Oja alkoi tontin sisään tuloväylän pohjoispuolelta ja jatkui pohjoiseen tontin reunaan seuraten. Koejan länsipuoli osui pihanurmikon alueelle ja ojan itäpuoli oli puolestaan pihan vieressä kulkevan tien alueella. Osan matkasta koejan länsipuolella oli pihan kuusiaitaa, mutta se päättyi suunnilleen ojan puolivälin tienoilla. Koeja oli noin 24 metriä pitkä ja syvimmillään ojan eteläpäässä, jossa se oli noin 80 cm syvä.

Kuva 9. Koeja 3 kuvattuna pohjoisesta.

Koeojan 0–9 metriä, lähtien koeojan eteläpäästä:

Päällimmäisenä olevan pintamullan paksuus oli noin 10–15 cm. Sen alla oli noin 20–30 cm paksu kerros tummanharmaata hienoa hiekkaa, jonka seassa oli hiukan tiilimurskaa. Kyseinen kerros oli jonkinlainen moderni kulttuurikerros, jonka löydöt ajoittuivat 1800–1900-luvuille. Noin 3 metrin kohdalla kerroksen pohjalla oli noin 50 x 50 cm kokoinen hiililäikkä, jossa ei ollut löytöjä. Tummanharmaan hiekan alla oli noin 10–15cm paksu kerros tummankeltaista hienoa hiekkaa, joka vaihettui vaaleanruskeaksi siltiksi. Siltti tulkittiin luonnolliseksi pohjamaaksi.

Koeojan 9–10 metriä:

Koeojassa 9-10 metrin kohdalla tummanharmaan hienon hiekan läpi oli kaivettu oja, jonka keskellä oli noin 20 cm halkaisijaltaan olevia kiviä. Oja oli täytetty vaaleanruskealla hiekansekaisella siltillä. Oja oli luultavasti 1900-luvulta ja oli stratigrafisesti uudempi kuin tummanharmaa hieno hiekka, jonka läpi oja oli kaivettu.

Koeojan 10–16 metriä:

Pintamullan paksuus oli 10–15 cm. Sen alla oleva tummanharmaa hiekka ohenee pohjoiseen mentäessä ja on enää noin 10 cm paksu. Sen alla oli myös noin 10 cm paksu kerros tummankeltaista hienoa hiekkaa. 10–12 metrin kohdalla tummankeltaisen hiekan alla oli vaaleanruskea siltti. 12 metrin jälkeen siltti muuttuu harmaammaksi ja savisemmaksi. Siltti oli alueen luontaista pohjamaata.

Koeojan 16–24 metriä:

Pintamullan paksuus oli edelleen 10–15 cm. Sen alla oli noin 10 cm paksu kerros tummanruskeaa hiekkaa, joka loppui noin 21,50 metrin kohdalla. Tämän jälkeen pintamullan alla oli ruskehtavan harmaata savensekaista silttiä noin 10–15 cm paksuudelta. Tummanruskean hiekan ja savensekaisen siltin alla oli 10–15 cm paksu kerros harmaata savea, joka oli suoraan harmaan siltin päällä. Savi ja siltti olivat alueen luontaista pohjamaata.

6. Tulokset

Vantaan Kårbölen Husbackassa kaivettiin kolme koeojaa, joiden tarkoituksena oli selvittää oliko tuleville vesihuoltolinjoille varatulla alueella muinaisjäännöksiä. Tutkimusalue seurasi Abramsin tontin reunoja. Tutkimuksen kannalta mielenkiintoisimmaksi alueeksi osoittautui Abramsin ja Husbackan vanhojen tonttien välissä sijaitseva alue. Sieltä löytyi useita hiiltyneitä läikkiä, joista yksi osoittautui mahdolliseksi uuninpohjaksi tai tulisijaksi. Muiden hiililäikkien funktio jäi epäselväksi. Muuten koeojista ei löytynyt arkeologisesti merkittäviä kulttuurikerroksia, ainoastaan 1800- ja 1900-luvuille ajoittuvia purkukerroksia.

Uuninpohjaksi tai tulisijaksi tulkittu kuoppa oli runsaslöytöinen. Sieltä löytyi muun muassa lasihelmiä, pala majolikaa, punasavikeramiikkaa, rautaesineitä sekä runsaasti palanutta luuta. Esineiden perusteella se voisi ajoittua 1600–1700-luvuille.

Koekaivausten perusteella potentiaalisimmaksi muinaisjäännösalueeksi osoittautui Abramsin ja Husbackan tonttien väliin jäävä alue. Abramsin tontti on kokonaisuudessaan merkitty muinaisjäännösalueeksi, mutta Abramsin eteläpuolella sijaitseva Husbackan vanha tonttimaa ei ole saanut muinaisjäännösmerkintää. Tutkimuksemme perusteella olisi perusteltua merkitä myös Husbackan alue muinaisjäännösalueeksi. Ehdotus Husbackan tontin muinaisjäännösalueen laajuudesta käy ilmi liitteenä olevassa kartassa 7.

Vesijohtolinjoja varten suunniteltu alue saatiin tutkittua koetutkimusten puitteissa kokonaisuudessaan. Tämän takia en näe esteitä sille, että putket vedetään niille suunnitellulle linjaukselle Abramsin tontin etelä- ja koillisreunoja myötäillen.

Lähteet ja kirjallisuus

Suulliset tiedonannot:

Skogberg, Olof 8.8.2012. Keskustelu Abramsin nykyisen isännän kanssa käyty kaivaustutkimusten aikana Abramsin tilalla.

Lähteet:

FMU = *Finlands medeltidsurkunder* II. 1401-1430. Samlade och i tryckt utgifna af Finlands Statsarkiv genom Reinh. Hausen. Helsingfors 1915. Internetissa: <http://extranet.narc.fi/DF/index.htm>

Kansallisarkisto, Voudintilit KA 2936, Es 704.

Arkistoraportit:

Haggrén, Georg & Perttola, Wesa 2007: Helsinki, Kårböle (Kaarela) Gammelbyn kylätontti. Inventointikertomus. Helsingin yliopisto. Museoviraston arkisto.

Koivisto, Andreas & Väisänen, Riikka & Heinonen, Tuuli & Terävä, Elina & Hankosaari, Reija 2012: Vantaan Mårtensbyn Lillaksen arkeologiset tutkimukset vuonna 2011. Vantaan kaupunginmuseo. Museoviraston arkisto.

Suhonen, V.-P. 2006: Vantaan keskiaikaisten kylätonttien inventointi vuonna 2005. Museoviraston arkisto.

Suhonen, V.-P. & Heinonen, Janne 2011: Helsingin keskiaikaiset ja uuden ajan alun kylänpaikat 2011. Inventointiraportti. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut. Museoviraston arkisto.

Kirjallisuus:

Kepsu, Saulo 2005: Uuteen maahan. Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimistö. *Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia* 1027. Tampere.

Suhonen, V.-P. 2008: Keskiaikaisen Helsingin pitäjän kadonneet kylät. Teoksessa Hako, Jukka (toim.) *Helsingin pitäjä* 2009, s. 26–52. Porvoo.

Vantaa Kaarela Husbacka 2012
Digikuvaluettelo

VKM kuva- arkisto	Ala- numero	Pvm	Alue	Kuvaus	Suunta	Kuvaaja
1064	1	6.8.2012	KO1	Kylämäen eteläreuna, koeojan 1 paikka	E-sta	Andreas Koivisto
1064	2	6.8.2012	KO1	Kylämäen kaakkoisreuna.Koeojat 1 ja 2	NW-sta	Andreas Koivisto
1064	3	6.8.2012	KO3	Kylämäen itäreuna, koeojan 3 paikka	S-sta	Andreas Koivisto
1064	4	6.8.2012		Kylämäen pohjoisreuna	N-sta	Andreas Koivisto
1064	5	6.8.2012	KO1	Koeoja 1, länsiosa.	E-sta	Andreas Koivisto
1064	6	6.8.2012	KO1	N-profiili 1/3	S-sta	Andreas Koivisto
1064	7	6.8.2012	KO1	N-profiili 2/3	S-sta	Andreas Koivisto
1064	8	6.8.2012	KO1	N-profiili 3/3	S-sta	Andreas Koivisto
1064	9	6.8.2012	KO1	Likaisen hiiltyneen maan pinta, taso 1	NE-sta	Andreas Koivisto
1064	10	6.8.2012	KO1	Likaisen hiiltyneen maan pinta, taso 1	NE-sta	Andreas Koivisto
1064	11	7.8.2012	KO3	Koeoja 3	S-sta	Andreas Koivisto
1064	12	7.8.2012	KO3	W-profiili 1/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	13	7.8.2012	KO3	W-profiili 2/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	14	7.8.2012	KO3	W-profiili 3/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	15	7.8.2012	KO3	W-profiili 4/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	16	7.8.2012	KO3	W-profiili 5/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	17	7.8.2012	KO3	W-profiili 6/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	18	7.8.2012	KO3	W-profiili 7/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	19	7.8.2012	KO3	W-profiili 8/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	20	7.8.2012	KO3	W-profiili 9/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	21	7.8.2012	KO3	W-profiili 10/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	22	7.8.2012	KO3	W-profiili 11/11	E-sta	Andreas Koivisto
1064	23	7.8.2012	KO3	Koeoja 3	N-sta	Andreas Koivisto
1064	24	7.8.2012	KO1	Likaisen hiiltyneen maan pinta, taso 1	E-sta	Andreas Koivisto
1064	25	7.8.2012	KO2	W-profiili 1/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	26	7.8.2012	KO2	W-profiili 2/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	27	7.8.2012	KO2	W-profiili 3/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	28	7.8.2012	KO2	W-profiili 4/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	29	8.8.2012	KO1	Kuoppa 4, taso 2	E-sta	Andreas Koivisto
1064	30	8.8.2012	KO2	Koeoja 2, eteläosa	S-sta	Andreas Koivisto
1064	31	8.8.2012	KO2	W-profiili 5/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	32	8.8.2012	KO2	W-profiili 6/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	33	8.8.2012	KO2	W-profiili 7/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	34	8.8.2012	KO2	W-profiili 8/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	35	8.8.2012	KO2	W-profiili 9/9	E-sta	Andreas Koivisto
1064	36	8.8.2012	KO2	Koeoja 2, pohjoisosa	N-sta	Andreas Koivisto
1064	37	8.8.2012	KO1	Kuopat 1 ja 4	E-sta	Andreas Koivisto
1064	38	8.8.2012	KO1	Kuoppa 1, taso 2 hiiltyneet puut	E-sta	Andreas Koivisto
1064	39	8.8.2012	KO2	Osa E-profiilia, jossa näkyy purkukerros	W-sta	Andreas Koivisto
1064	40	9.8.2012	KO1	Kuopat 1 ja 4	E-sta	Andreas Koivisto
1064	41	9.8.2012	KO1	Kuoppa 1, taso 3 puut	E-sta	Andreas Koivisto
1064	42	9.8.2012	KO2	Koeoja 2 täytetty	SE-sta	Andreas Koivisto
1064	43	9.8.2012	KO3	Koeoja 3 täytetty	SE-sta	Andreas Koivisto
1064	44	9.8.2012	KO3	Koeoja 3 täytetty	NE-sta	Andreas Koivisto

1064	45	9.8.2012	Yleiskuva Abramsista	SW-sta	Andreas Koivisto
1064	46	9.8.2012	Yleiskuva Abramsista	SW-sta	Andreas Koivisto
1064	47	9.8.2012	KO1 Kuoppa 1, taso 4	E-sta	Andreas Koivisto
1064	48	9.8.2012	KO1 Kuoppa 1, pohjataso	E-sta	Andreas Koivisto
1064	49	9.8.2012	KO1 Pohjoisosa, W-profiili 1/4	E-sta	Andreas Koivisto
1064	50	9.8.2012	KO1 Pohjoisosa, W-profiili 2/4	E-sta	Andreas Koivisto
1064	51	9.8.2012	KO1 Pohjoisosa, W-profiili 3/4	E-sta	Andreas Koivisto
1064	52	9.8.2012	KO1 Pohjoisosa, W-profiili 4/4	E-sta	Andreas Koivisto
1064	53	9.8.2012	KO1 Työkuva	N-sta	Andreas Koivisto
1064	54	9.8.2012	KO1 Työkuva	N-sta	Andreas Koivisto
1064	55	9.8.2012	KO1 Pohjoisosa	N-sta	Andreas Koivisto
1064	56	9.8.2012	KO1 Koeoja 1 täytetty	SE-sta	Andreas Koivisto
1064	57	9.8.2012	Koeojat 1 ja 2 täytetty	SW-sta	Andreas Koivisto

Vantaa Kårböle Husbacka 2012 Löytöluettelo

Liite 2

Andreas Koivisto

KM 39164:1-28

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat (mm)	Paino (g)	Muuta
39164	1	Koeoja 1	Savensekainen karkea hiekka	Kivitavara	Pullo	Mineraalivesipullon eli ns. seltteripullon kylkipala. Ulkopinnalla kaiverrettu kirjaimia: D ja STE.	1		1,2	
39164	2	Koeoja 1	Savensekainen karkea hiekka	Punasavi	Astia	Lasittamaton kylkipala.	1		3,4	
39164	3	Koeoja 1	Savensekainen karkea hiekka	Punasavi	Astia	Kylkipalan sisäpinnalla on vihertävä lyijylasitus.	1		18,2	Profiilin puhdistuksessa löytynyt.
39164	4	Koeoja 1	Savensekainen karkea hiekka	Lasi	Pullo	Kaksi pohjapalaa ja yksi kylkipala. Kahden palan lasimassa on vedenvihreä, yhden kirkas.	3		6,0	
39164	5	Koeoja 1	Savensekainen karkea hiekka	Lasi	Ikkuna	Kolmen tasolasin palan lasimassa on vihertävä ja yhden kirkas.	4	Paks. 1.5	4,2	
39164	6	Koeoja 1	Kuoppa 1: tiilimurskan ja palaneen kiven kerros	Rauta	Esine	T-muotoinen, levymäinen katkelma, jonka leveässä reunassa on terä.	1	180 x 140 x 7	307,6	
39164	7	Koeoja 1	Kuoppa 1: tiilimurskan ja palaneen kiven kerros	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vihertävä.	1	Paks. 1.5	1,1	
39164	8	Koeoja 1	Kuoppa 1: tiilimurskan ja palaneen kiven kerros	Lasi	Ikkuna?	Kaksi palaneen lasin palaa, jotka todennäköisesti ovat tasolasia. Toinen paloista on tasolasin reunasta.	2	Paks. 2 ja 3	5,3	

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat (mm)	Paino (g)	Muuta
39164	9	Koeoja 1	Kuoppa 1: tiilimurskan ja palaneen kiven kerros	Punasavi	Tiili	Kuonaantuneen tiilen katkelma. Toisella sivulla painaumia, todennäköisesti kankaasta.	1	Lev. 57, paks. 60	445,9	
39164	10	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Rauta	Solki	Muodoltaan pyöreä, levymäinen solki, jossa on kiinteä soljen neula.	1	Halk. 47, paks. 4	18,8	
39164	11	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Rauta	Solki	Muodoltaan neliömäinen solki, jonka neula on kääntynyt toiselle sivulle.	1	34 x 32 x 9	11,1	
39164	12	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Majoliika	Astia	Vadin reunapalan ulkopinnalla on lyijyglasitus ja sisäpinnalla tinalasitus sekä sinisellä maalattua viivakoristelua.	1		10,9	
39164	13	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, jotka ovat olleet tulessa. Palojen sisäpinnalla on jäänteitä lasitteesta.	5		24,3	
39164	14	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Lasi	Helmi	Monikulmainen sininen lasihelmi.	1	Halk. 10	1,0	Kuoppa 1:n pintaa puhdistuksessa löytynyt.
39164	15	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Lasi	Helmi	Pyöreitä, soikeita ja monikulmaisia sinisiä lasihelmiä.	7	Halk. 8-10	7,2	
39164	16	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Lasi	Astia	Lasipikarin jalkaosan reunan katkelma. Lasimassa on vaaleanvihreä.	1		2,8	
39164	17	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Lasi	Astia	Kylkipalan lasimassan väri on vaaleanvihreä.	1		2,2	
39164	18	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Lasi	Astia	Palaneen lasin pala. Lasimassa on todennäköisesti ollut vihreä.	1		2,7	

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat (mm)	Paino (g)	Muuta
39164	19	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Lasi	Ikkuna	Lasimassaltaan vihreän tasolasin palasia.	3	Paks. 1.5	1,4	
39164	20	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti ja nokikerros	Kivi	Hioinkivi	Väriltään tummanharmaan liuskekivisen hioimen katkelma.	1	75 x 43 x 12	53,7	
39164	21	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti, puiden alta	Rauta	Esine	Suorakaiteenmuotoiseksi taivutettu varras, jonka molemmat päädyt ovat koukkumaiset. Varren poikkileikkaus on pyöreä. Todennäköisesti jonkunlainen kahva.	1	102 x 54 x 12	53,0	
39164	22	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti, puiden alta	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteenmuotoinen varsi, jonka toisessa päässä on T-muotoinen, noin 4.5 cm leveä osa. Varressa on paikoitellen puuta kiinni.	1	156 x 45 x 9-17	136,3	
39164	23	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti, puiden alta	Punasavi	Astia	Padan reunapalan sisäpinnalla on väritön lyijylasitus, ja ulkopinnalla on nokea.	1		4,2	
39164	24	Koeoja 1	Kuoppa 1: savensekainen siltti, puiden alta	Lasi	Ikkuna	Kahden tasolasin palan lasimassa on vaaleanvihertävä ja yhden tummanvihreä.	3	Paks. 1.5	1,8	
39164	25	Koeoja 2	Kulttuuri- /purkukerros	Kivitavara	Pullo	Mineraalivesipullon eli ns. seltteripullon pohjapala.	1		5,9	
39164	26	Koeoja 2	Kulttuuri- /purkukerros	Lasi	Astia	Lasipikarin jalkaosaa. Lasimassa on kirkas.	1	Halk. 54, paks. 4	23,2	
39164	27	Koeoja 3	Tummanharmaa hieno hiekka	Kivitavara	Pullo	Mineraalivesipullon eli ns. seltteripullon kylkipala.	1		5,7	
39164	28	Koeoja 3	Tummanharmaa hieno hiekka	Punasavi	Astia	Toisen kylkipalan sisäpinnalla on vaalea saviliete ja sen päällä lyijylasite. Ulkopinnalla on punertava saviliete. Toinen pala on todennäköisesti vadir reunasta. Ulkopinnalla muutamia lasitepisaroita. Sisäpinta lohjennut irti.	2		2,6	Koeojan puhdistuksessa löytynyt.

Vantaa Kårböle Husbacka 2012: Luuluettelo

Andreas Koivisto

KM 39164:29-33

Liite 3

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Laji	Kpl	Paino (g)
39164	29	Koeoja 1	Kuoppa 1: Tiilimurskan ja palaneen kiven kerros	Palanut luu	166	69,4
39164	30	Koeoja 1	Kuoppa 1: Tiilimurskan ja palaneen kiven kerros	Palamaton luu	1	9,9
39164	31	Koeoja 1	Kuoppa 1: Savensekainen siltti ja nokikerros	Palanut luu	61	29,4
39164	32	Koeoja 1	Kuoppa 1: Savensekainen siltti ja nokikerros	Palamaton luu	11	27,3
39164	33	Koeoja 1	Kuoppa 1: Savensekainen siltti, puiden alta	Palanut luu	5	1,3

VANTAA KÅRBÖLE HUSBACKA KOEKAIVAUS 2012

A. Koivisto

POISTETUT LÖYDÖT

Kuvannut : Riikka Väisänen

KOEOJA 1: Savensekainen karkea hiekka

Kolme hevosenkengännaulaa, sekä naulan varren ja naulan kannan katkelmat.

Levyäinen esineen katkelma, joka on toisesta päästä taivutettu päällekkäin.

KOEOJA 1: Kuoppa 1: Tumma savensekainen siltti ja nokikerros

Kolme metallivartaan katkelmaa, joista yksi on taipunut kaarevaksi. Yhdessä on pinnalla hiiltynyttä puuta kiinni.

KOEOJA 2: Kulttuuri- /purkukerros

Kaksi pullon pohjapalaa, yksi pala pullon kaulasta sekä neljä pullon kylkipalaa. Viisi kulmikkaan pullon kylkipala, joiden lasimassa on kirkas. Yksi lasipurkin reunapala, jossa on kierteet (puristelasia). Lasiastian reunapala, jonka lasimassa on kirkas. Puristelasia (vrt. mariskooli). Kolme palaa kirkasta tasolasia.

KOEOJA 2: Kulttuuri- /purkukerros

Seitsemän fajanssiastian reunapalaa, yksi pohjapala ja kolme kylkipalaa. Neljässä palassa on koristelua. Kolme posliiniastian reunapalaa, joista kaksi on samasta astiasta (sisäpinnalla kullanväristä koristeiviivaa). Kaksi tinalasitetun kaakelin katkelmaa. Yksi punasavisen kaakelin/putken pala. Turkoosinvärinen muovisen helmen katkelma.

KOEOJA 2: Kulttuuri-/purkukerros

Kaksi erikokoista rautanaulaa.
Suorakaiteenmuotoinen, levymäinen esineen katkelma.
Muodoltaan soikeahko peltimäinen katkelma.

KOEOJA 3: Tummanharmaa hieno hiekka

Kolme pullon kylkipalaa, joiden lasimassa on ruskea.
Kolme palaa lasimassaltaan kirkasta astian tai ohuen pullon kylkipalaa.
Kaksi palaa maljakosta tai vastaavasta astiasta, joiden lasimassa on kirkas ja ulkopinnalla on leikkaamalla tehtyä koristelua.
Aaltopintaisen lasiastian kylkipala, jonka lasimassa on kirkas.
Yksi pala vihreää tasolasia.

KOEOJA 3: Tummanharmaa hieno hiekka

Kaksi fajanssiastian reunapalaa sekä kaksi kylkipalaa.
Posliiniastian pohjapala.

KOEOJA 3: Tummanharmaa hieno hiekka

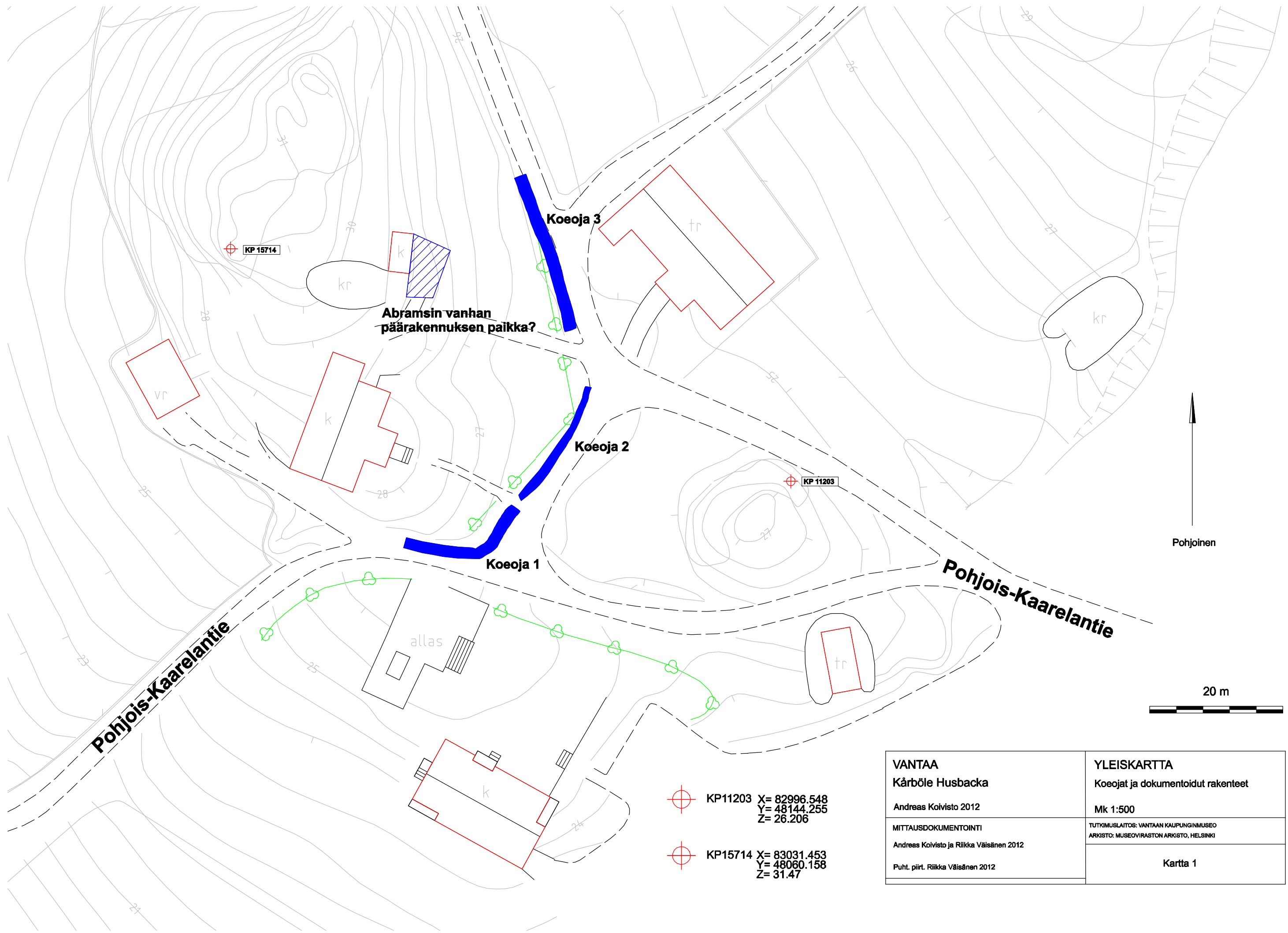
Rautaniitti, jonka kanta on kulmikas ja varsi neliömäinen.

KARTTALUETTELO**Vantaa Kårböle Husbacka 2012****Andreas Koivisto**

Kartta nro	Alue, dokumentointitaso, profiili	MK	Päivä	Piirtäjä
1	Yleiskartta, koeojat 1-3 ja dokumentoidut rakenteet	1:500	24.9.2012	R.V., A.K. Puht.piirt. R.V.
2	Koeoja 1, dokumentointitaso 1, kuopat 1-2	1:50	7.8.2012	R.V.
3	Koeoja 1, dokumentointitaso 2, kuopat 1-2	1:50	9.8.2012	R.V.
4	Koeoja 1, W-profiili, kuopat 1-2	1:25	9.8.2012	R.V.
5	Koeoja 2, dokumentointitaso 1	1:75	8.8.2012	A.K. Puht.piirt. R.V.
6	Koeoja 3, dokumentointitaso 1	1:75	7.8.2012	R.V.
7	Yleiskartta, muinaisjäännösalue ja uuden rajauksen ehdotus	1:500	25.8.2012	R.V., A.K. Puht.piirt. R.V.

R.V. = Riikka Väisänen

A.K. = Andreas Koivisto

Abramsin vanhan
päärakennuksen paikka?

Koeoja 3

Koeoja 2

Koeoja 1

Pohjois-Kaarelantie

Pohjoinen

20 m

-
 KP11203 X= 82996.548
 Y= 48144.255
 Z= 26.206
-
 KP15714 X= 83031.453
 Y= 48060.158
 Z= 31.47

VANTAA Kärböle Husbacka Andreas Koivisto 2012	YLEISKARTTA Koeojat ja dokumentoidut rakenteet Mk 1:500
MITTAUSDOKUMENTOINTI Andreas Koivisto ja Riikka Väisänen 2012	TUTKIMUSLAITOS: VANTAAN KAUPUNGINMUSEO ARKISTO: MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puht. piirt. Riikka Väisänen 2012	Kartta 1

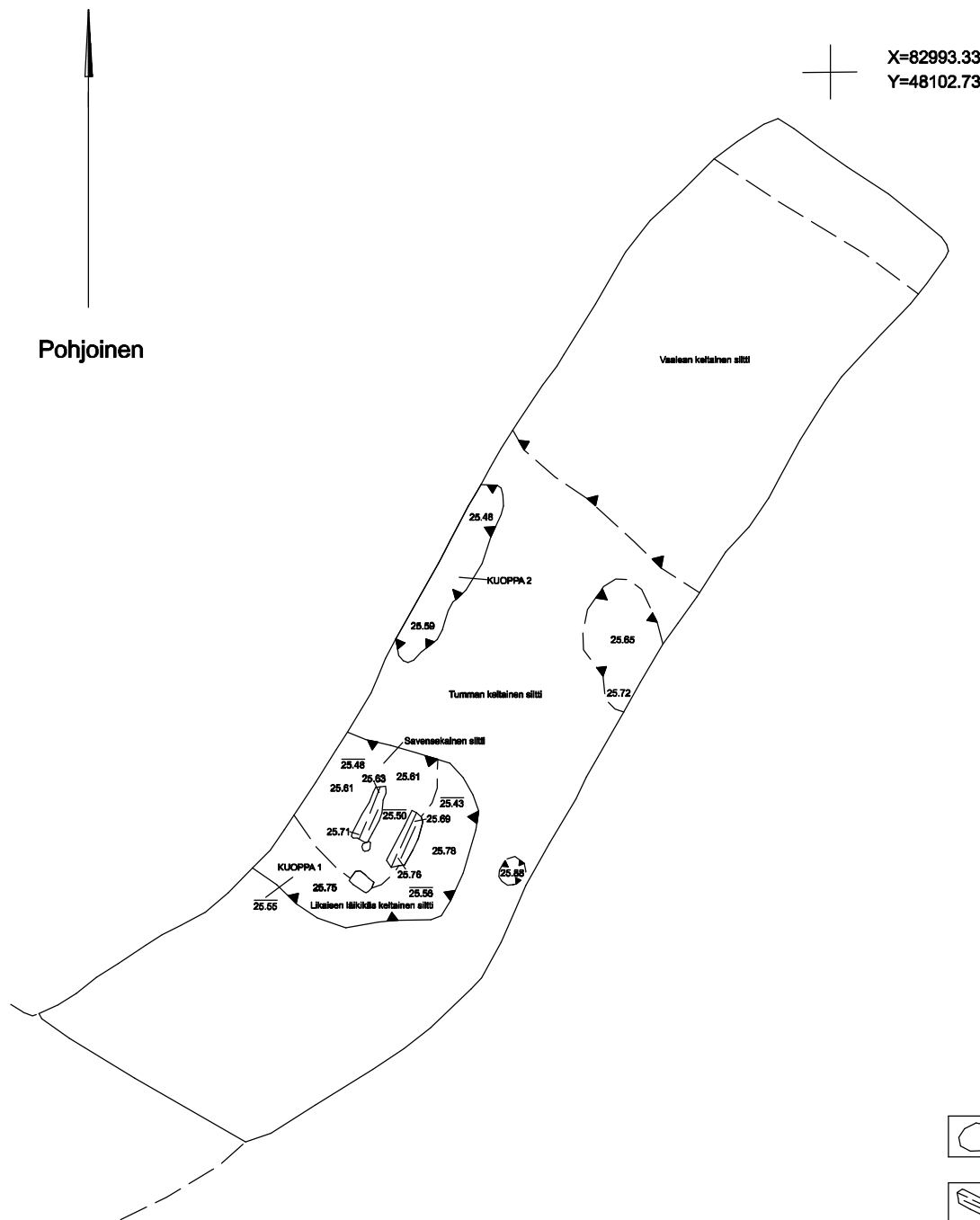
- Kivi
- Hajonnut tiili
- Tahnamaiseksi muuttunut tiili
- Hiiltynyt puu
- Hiili
- Korkeusero

X=82981.33
Y=48095.59

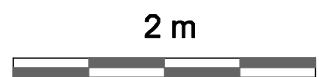
2 m

<p>VANTAA Kärböle Husbacka</p> <p>Andreas Koivisto 2012</p>	<p>KOEJOJA 1 Dokumentointitaso 1 Kuopat 1 ja 2 Mk 1:50</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>Riikka Väisänen 2012 Puht. piirt. Riikka Väisänen 2012</p>	<p>TUTKIMUSLAITOS: VANTAAN KAUPUNGINMUSEO ARKISTO: MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI</p> <p>Kartta 2</p>

X=82981.33
Y=48095.59

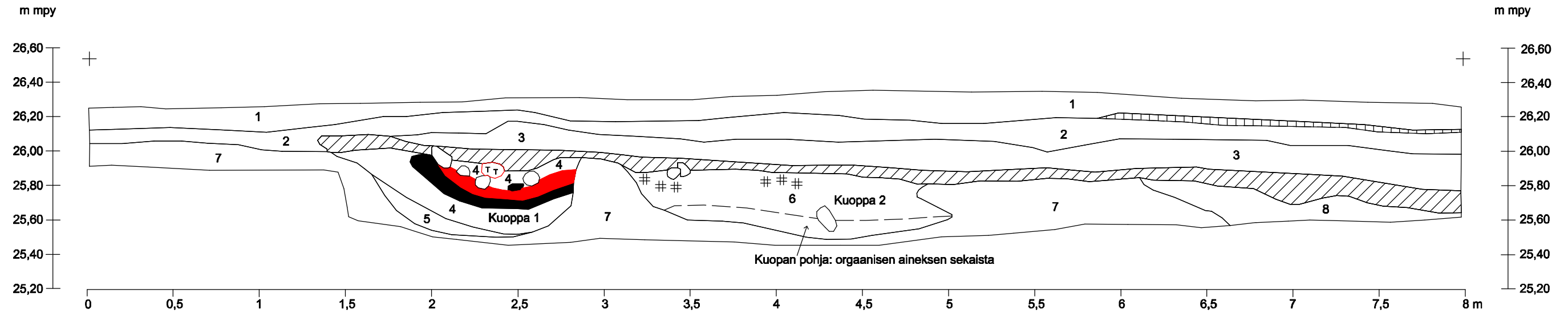

<p>VANTAA Kårböle Husbacka</p> <p>Andreas Koivisto 2012</p>	<p>KOEOJA 1 Dokumentointitaso 2 Kuopat 1 ja 2 Mk 1:50</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>Riikka Väisänen 2012</p> <p>Puht. piirt. Riikka Väisänen 2012</p>	<p>TUTKIMUSLAITOS: VANTAAN KAUPUNGINMUSEO ARKISTO: MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI</p>
	<p>Kartta 3</p>

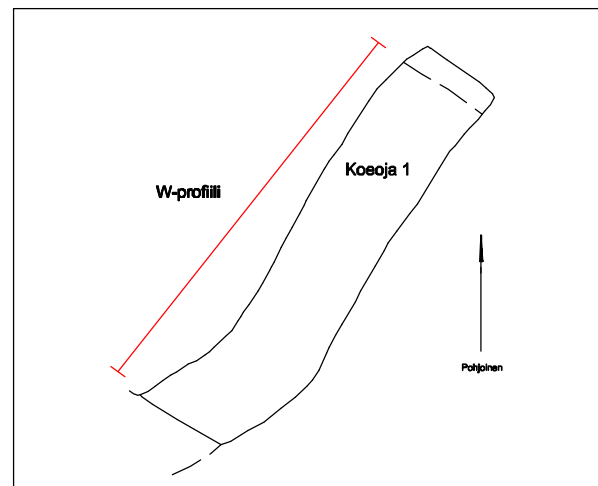
X=82986.40
Y=48096.90

X=82992.70
Y=48101.90

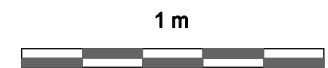
W-profiili

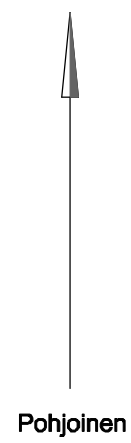
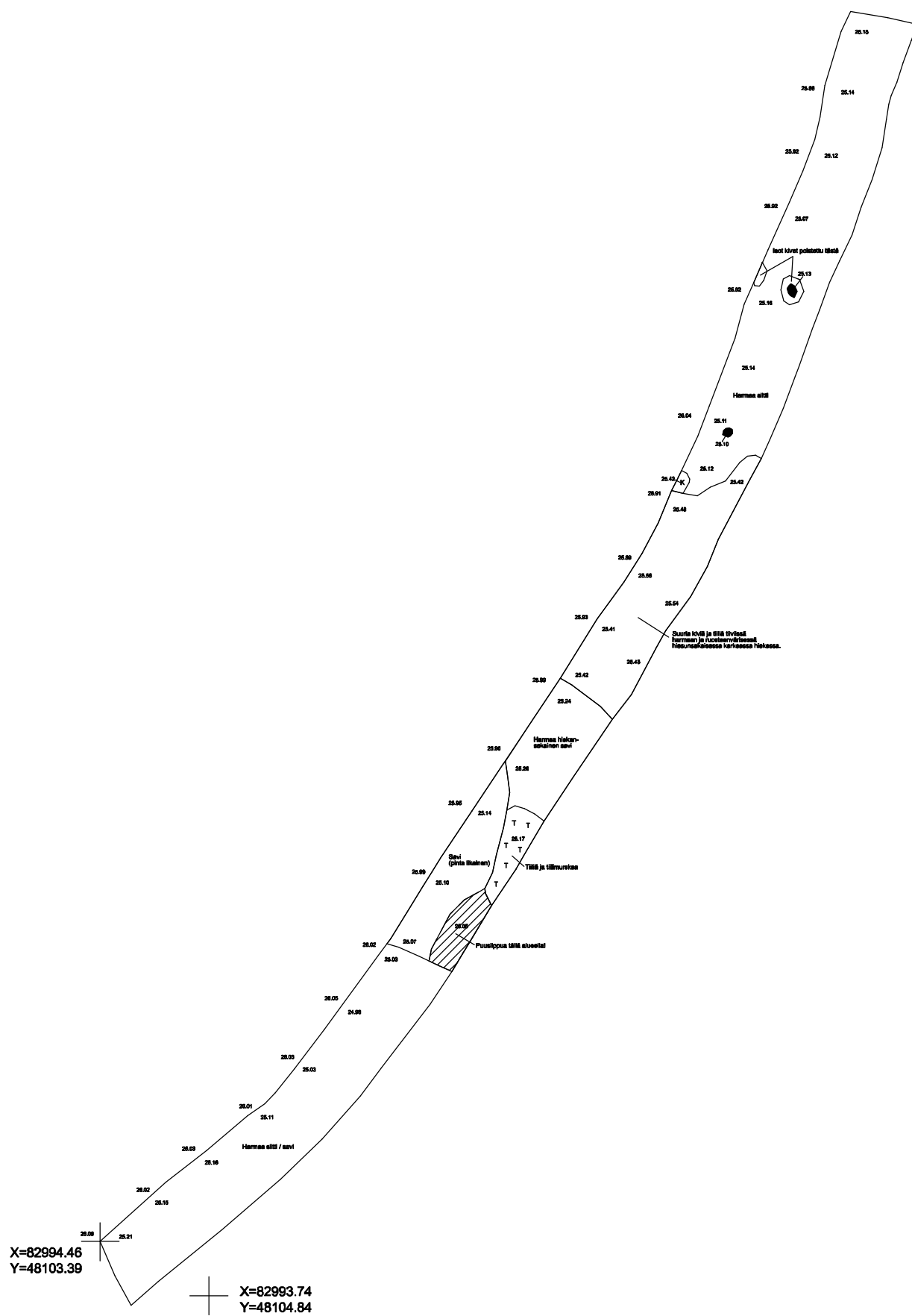
- Kivi
- Tiilimurska
- Hiilikerros
- Tahnamaiseksi muuttunut tiili
- Hiili
- Ohut nokirantu
- Savensekainen karkea hiekka

- 1 Pintamulta
- 2 Likainen hieno hiekka
- 3 Vaaleanharmaa hieno hiekka
- 4 Savensekainen siltti
- 5 Likaisen läikikäs keltainen siltti
- 6 Saven- ja hiekkansekainen siltti
- 7 Vaaleankeltainen siltti
- 8 Savensekainen siltti (vihertävä)

VANTAA Kårböle Husbacka	Koeoja 1 W-profiili
Andreas Koivisto 2012	Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI	Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo
Riikka Väisänen 2012	Arkisto: Museoviraston arkisto, Helsinki
Puht.piirt. Riikka Väisänen 2012	Kartta 4

Pohjoinen

3 m

Kivi

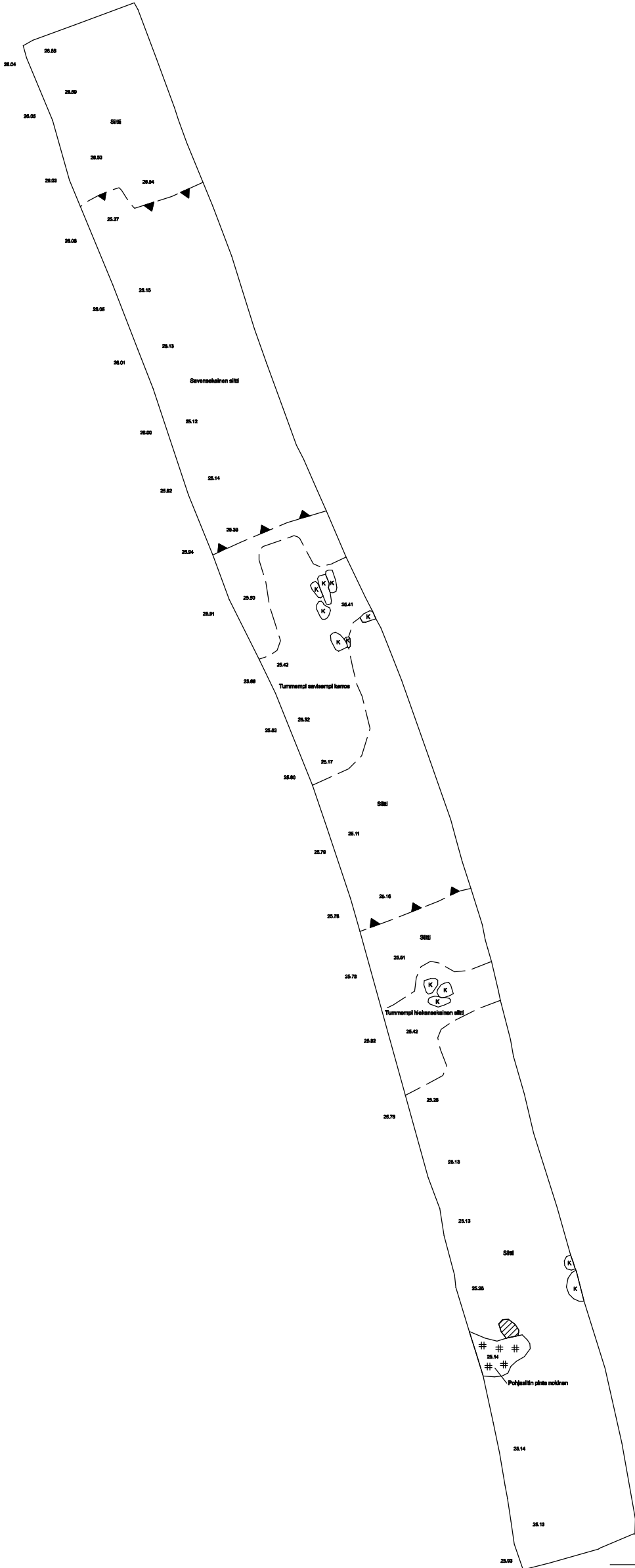
Tiili ja tiilimurska

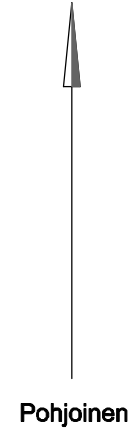
Hiilialue

<p>VANTAA Kårböle Husbacka</p> <p>Andreas Koivisto 2012</p>	<p>KOEJOJA 2 Dokumentointitaso 1</p> <p>Mk 1:75</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>Andreas Koivisto 2012 Puht. piirt. Riikka Väisänen 2012</p>	<p>TUTKIMUSLAITOS: VANTAAN KAUPUNGINMUSEO ARKISTO: MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI</p> <p>Kartta 5</p>

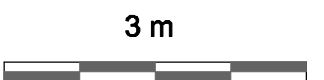
X=83045.13
Y=48102.04

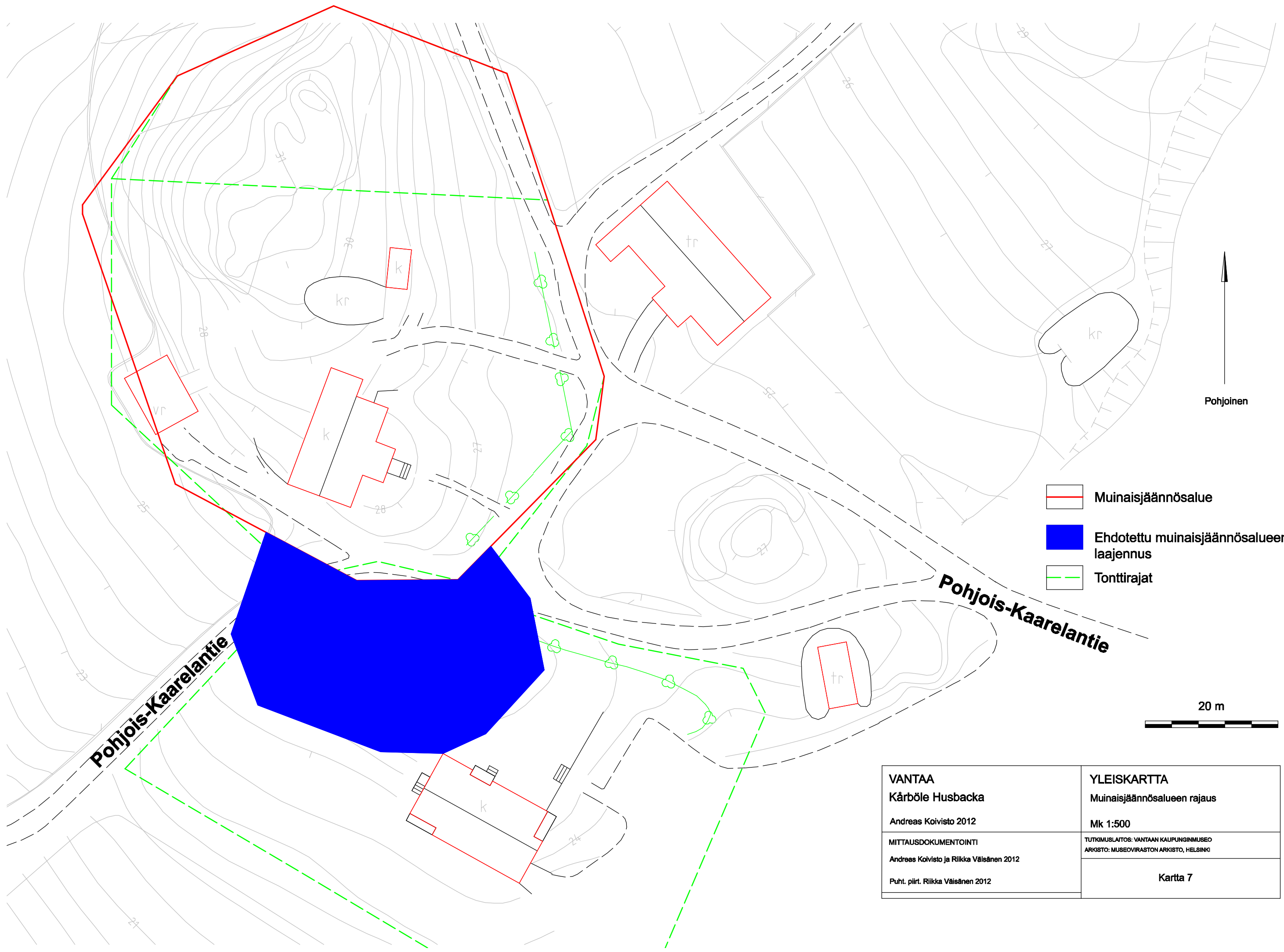
X=83019.07
Y=48112.13

- Kivi
- Hiili
- Korkeusero

VANTAA Kärböle Husbacka	KOEOJA 3 Dokumentointitase 1
Andreas Koivisto 2012	Mk 1:75
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TUTKIMUSLAITOS: VANTAAN KAUPUNGINMUSEO ARKISTO: MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Riikka Väisänen 2012 Puht. piirt. Riikka Väisänen 2012	Kartta 6

- Muinaisjäännösalue
- Ehdotettu muinaisjäännösalueen laajennus
- Tonttirajat

Pohjoinen

20 m

<p>VANTAA Kärböle Husbacka</p> <p>Andreas Koivisto 2012</p>	<p>YLEISKARTTA Muinaisjäännösalueen rajaus</p> <p>Mk 1:500</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>Andreas Koivisto ja Riikka Väisänen 2012</p>	<p>TUTKIMUSLAITOS: VANTAAN KAUPUNGINMUSEO ARKISTO: MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI</p>
<p>Puht. piirt. Riikka Väisänen 2012</p>	<p style="text-align: center;">Kartta 7</p>